

[Bertel Haarder]

om spørgsmålet inden de nye overenskomster færdigbehandles.

Besvarelse (9/6 82):

Arbejdsministeren (Svend Auken):

For det første må der advares imod at drage altfor håndfaste konklusioner på baggrund af det i spørgsmålet omtalte svar til politisk-økonomisk udvalg. Jeg kan bl. a. henvise til, at finansministeren i sin følgeskrivelse har understreget den store usikkerhed, en vurdering af de samfundsøkonomiske konsekvenser af en arbejdstidsnedsættelse er forbundet med, ligesom det understreges, at de fremlagte beregninger er af rent teknisk karakter, der ikke uden videre kan anvendes på et konkret forslag om arbejdstidsnedsættelse.

Finansministerens svar til politisk-økonomisk udvalg drejer sig primært om konsekvenserne af en generel arbejdstidsnedsættelse, og konklusionen er, at en sådan nedsættelse af arbejdstiden kan give et bidrag til at løse det kombinerede betalingsbalance- og beskæftigelsesproblem. Som ved andre former for økonomisk politik til forbedring af balanceproblemerne vil prisen for en arbejdstidsnedsættelse være en reduktion af den disponible realløn. Denne reduktion vil ved en øget udbredelse af deltidsarbejde berøre personer, der går fra fuldtids- til deltidsarbejde.

Det er rigtigt – som citeret i begrundelsen til spørgsmålet – at det af svaret fremgår, at øget udbredelse af deltidsarbejde ud fra et rent samfundsøkonomisk synspunkt er fordelagtig. Men det er et ufuldstændigt citat derhen, at det i svaret også påpeges, at et øget udbud af deltidsjob kan øge udbuddet af specielt kvindelig arbejdskraft, således at en beskæftigelsesstigning ikke fuldt ud giver sig udslag i en formindskelse af ledigheden. hertil kommer øgede administrative og organisatoriske omkostninger for virksomheden, ligesom øget udbredelse af deltidsarbejde vil begrænse specielt kvindernes mulighed for at få fuldtidsjob.

For så vidt angår den del af spørgsmålet, der specielt vedrører den offentlige sektor, skal jeg endvidere henvise til finansministerens skriftlige svar på spørgsmål 798.

På det private arbejdsmarked er spørgsmålet om, hvorvidt der skal være adgang til del-

tidsbeskæftigelse og i bekræftende fald i hvilket omfang, traditionelt et af de områder, der drøftes ved forhandlinger mellem arbejdsmarkedets parter.

Mulighederne for og problemerne i forbindelse med indførelse af deltidsbeskæftigelse varierer fra branche til branche, og virkningerne kan – som det ses af foranstående – være så indgribende og uberegnelige, at alene parterne, som har det nødvendige overblik og branchekundskab, kan bedømme dem og finde løsningen på de problemer, der opstår.

Jeg skal i den forbindelse pege på, at ca. 20 pct. af den danske arbejdsstyrke allerede arbejder på deltid, heraf 40–45 pct. af den kvindelige arbejdsstyrke, og at regeringen derfor ikke har planer om at ændre retstilstanden.

Spm. nr. 798

Til *finansministeren* (27/5 82) af:

Bertel Haarder (V):

»Hvad kan ministeren oplyse om de formelle og reelle grunde til den ringe udbredelse, deltidsarbejdet har fået, f. eks. blandt forskere, gymnasielærere, sundhedsplejersker, bibliotekarer og andre, jfr. finansministerens egen redegørelse til PØ-udvalget om de store samfundsøkonomiske fordele ved deltidsarbejde, sammenlignet med regeringens og fagbevægelsens tanker om kortere arbejdstid, begrænsning af overarbejde, betalt frihed til uddannelse m.v.«

Begrundelse

Ministeren fortjener ros for sit ærlige og klare svar til det politisk-økonomiske udvalg.

Det hedder heri:

»Sammenfattende kan det konkluderes, at en øget udbredelse af deltidsarbejde er den – set ud fra et rent samfundsøkonomisk synspunkt – mest fordelagtige måde at nedsætte arbejdstiden på. De øvrige former for arbejdstids- og arbejdsudbudsreduktioner vil i højere grad indebære en risiko for, at der opstår en række ugunstige bivirkninger, f. eks. i form af øgede lønomkostninger, tab af produktionskapacitet og øgede offentlige udgifter.«

Disse ulemper dokumenteres gennem et omfattende tabelmateriale, der også viser den